

Nærings- og fiskeridepartementet
Norges Fiskarlag

E-post:

Att:

Vår ref.:
2018.453

Deres ref.:

Dato:
15.11.2018

Uttalelse – Forslag til tiltak for å motvirke negative miljøeffekter fra behandling mot lakselus på akvakulturlovens virkeområde

Fiskarlaget Nord viser til oversendt høringsnotat av 1. oktober, samt korrigert høringsnotat av 3. oktober, fra Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) vedrørende ovennevnte.

Hovedformålet med forslaget er å forhindre uakseptable miljøeffekter ved medikamentell behandling mot lakselus, med henvisning til en føre-var-tilnærming. Det påpekes at reguleringen er midlertidig og kan oppheves dersom ny kunnskap viser at foreslåtte tiltak er overflødige.

Fiskarlaget Nord vil innledningsvis påpeke at det er positivt at det er igangsatt et arbeid rundt tiltak for å motvirke negative miljøeffekter fra behandling med legemidler mot lakselus. Vi mener dette er et viktig steg i riktig retning.

Departementet foreslår konkret å ta inn en ny § 15b i forskrift av 17. juni 2008 nr. 822 om drift av akvakulturanlegg (akvakulturdriftsforskriften):

«§ 15b

Særskilte vilkår knyttet til badebehandling

Badebehandling med legemidler mot lakselus i oppdrettsanlegg som ligger i rekefelt og/eller gytefelt eller nærmere enn 500 meter fra slike, jf. de felt som til enhver tid vises i Fiskeridirektoratets nettbaserte kartverktøy, må foretas i brønnbåt. Lusebehandlingsvannet må transporteres bort fra anlegget.»

Fiskarlaget Nords merknader til høringsnotatet

I høringsnotatet fremkommer det at det i dag finnes kunnskap som viser at utslipp av legemidler i/ved oppdrettsanlegg vil ha negative effekter på andre arter enn lakselus. Konsekvensene av påvirkningene er usikre. Det er fremdeles behov for mer kunnskap om effekten medikamentell behandling mot lakselus har på andre arter enn lakselusen, samt spredning og fortykning av legemidlene etter tømning av behandlingsvann.

Om grensen på 500 meter som foreslås («forbudssonen»)

Med henvisning til en føre-var-tilnærming er det nå foreslått mer konkrete regler om utslipp av legemidler mot lakselus i/ved oppdrettsanlegg som ligger i rekefelt og/eller gytefelt eller nærmere enn 500 meter fra slike.

I lys av at det er konstatert at kunnskapen rundt spredning og fortykning av legemidlene, og videre påvirkning på organismer i det akvatiske miljøet er mangelfull, stiller vi spørsmål ved om en grense på 500 meter er tilstrekkelig i et føre-var-perspektiv. 500 meter vil være kort avstand i tilfeller der for eksempel strømforhold gjør at behandlingsvann driver mot rekefelt og/eller gytefelt når det tømmes i sjø. Vi mener avstandsgrensen bør økes betydelig, eventuelt mener vi det må settes i gang et arbeid for å kunne øke avstandsgrensen.

Det synes formålstjenlig å supplere avstandsgrensen som settes med et krav om at det i tillegg må gjøres individuelle vurderinger der lokale forhold tas i betraktning. Anlegg som er plassert utenfor forbudssonen, men der det likevel er grunn til å tro at legemidler vil spre seg inn i rekefelt og/eller gytefelt, bør og omfattes av bestemmelsen.

Det påpekes også at det i denne forskriftens ordlyd legges til grunn at det skal tas utgangspunkt i gytefelt, og ikke gyteområder. Vi mener det også må tas utgangspunkt i gyteområder, igjen med henvisning til føre-var-tilnærmingen. Det fremstår uheldig å innsnevre de områder som skal bli særskilt vernet av forbudssonen, ved å differensiere mellom gytefelt og gyteområder. Det er grunn til å gi disse områdene lik status i denne sammenheng.

Lusebehandlingsvann skal transporteres bort fra anlegget

Det legges til grunn at lusebehandlingsvannet må transporteres utenfor den foreslåtte forbudssonen (500 meter) slik departementets forslag står. Vi viser til at det her også vil være uheldig å differensiere mellom gytefelt og gyteområder.

Om Mattilsynet skal kunne gi dispensasjon

Departementet ber om innspill på hvorvidt Mattilsynet skal kunne gi adgang til å dispensere fra forbudet i gitte situasjoner. Det synes klart at en slik adgang til dispensasjon vil undergrave formålet med regelverksendringen. Samtidig påpekes det i høringsnotatet at et absolutt forbud mot behandling i merd vil kunne ha store konsekvenser, samt at omfattende håndtering av syk fisk (gjennom avlusing i brønnbåt) er dyrevelferdsmessig betenkelig.

Det foreligger ikke noe forslag til hvordan en slik eventuell dispensasjonsadgang skal praktiseres og vurderes av Mattilsynet. Det skjønnets som nødvendigvis skal utøves forventes å bli komplisert, noe som fort kan bli utnyttet til å uthule forbudet. Dette taler mot en slik adgang. Det er også grunn til å påpeke at hensikten med forbudet er å stille krav som skal gi et styrket vern av rekefelt og/eller gytefelt. Det kan fremstå som at behovet for forbud ikke tas tilstrekkelig på alvor dersom det skal kunne settes til side når behovet hos oppdretteren er stort nok. Oppfatningen er at det ikke bør åpnes for dispensasjoner parallelt med innføring av en forbudssone, til tross av de grunner som fremkommer for å skulle tillate en slik praksis.

Skulle det mot formodning likevel gis en dispensasjonsadgang til Mattilsynet, må det være en forutsetning at det stilles strenge krav til behov for dispensasjon for å benytte medikamentelle behandlinger, og dokumentasjon av disse. Dispensasjoner må forbli unntak fra regelen forbeholdt de særlige tilfeller. Det påpekes igjen at vi mener det vil være uheldig å gi en slik adgang.

Brønnbåtkapasitet

Fiskarlaget Nord har ikke grunnlag for å vurdere om det vil kunne oppstå et problem med brønnbåtkapasiteten. Det legges til grunn at en slik eventuell praktisk problemstilling ikke blir førende for i hvilke grad det skal tas hensyn til miljøet.

Avslutningsvis

Det er grunn til å påpeke betydningen av at det bevilges tilstrekkelig midler til målrettet forskning knyttet til bruk av legemidler mot lakselus og de miljøeffekter dette har.

Fiskarlaget Nord støtter departementets forslag om at forskriftsendringene trer i kraft 1. januar 2019.

Med hilsen
Fiskarlaget Nord

Jon-Erik Henriksen
daglig leder

Eli-Kristine Lund
rådgiver